

Комітет Верховної Ради України
з питань правової політики

Рішення Комітету щодо
експертного висновку
до законопроекту № 11533

Згідно зі статтею 93 Регламенту Верховної Ради України, відповідно до предмета відання і за дорученням Голови Верховної Ради України, Комітет для підготовки експертного висновку щодо відповідності вимогам антикорупційного законодавства, розглянув проект Закону України «Про внесення змін до Цивільного кодексу України та деяких інших законів України щодо особливостей надання відомостей публічних електронних реєстрів, держателем яких є Міністерство юстиції України, та деяких інших публічних електронних реєстрів» (реєстр. № 11533), поданий народним депутатом України Фрісом І. П. та іншими народними депутатами України.

Проектом Закону, відповідно до пояснювальної записки, пропонується підвищити безпеку діяльності оборонних підприємств, шляхом обмеження можливості отримання вільного, безперешкодного доступу до відомостей реєстрів про оборонні підприємства, їхні види діяльності, місцезнаходження та тимчасового обмеження такого доступу до місцезнаходження об'єктів нерухомого майна, які належить таким підприємствам та відомостей щодо об'єктів інтелектуальної власності, пов'язаних зі сферами національної безпеки та оборони, забезпечивши цілісність функціонування таких реєстрів та мінімальні обмеження відомостей реєстрів для фізичних та юридичних осіб.

У проекті Закону виявлено положення, що містять корупціогенні фактори.

По-перше, проект Закону передбачає непропорційне обмеження доступу до інформації про місце розташування нерухомого майна будь-якої фізичної та юридичної особи, що звужує доступ до наявної відкритої інформації, зменшує прозорість та створює перешкоди для антикорупційних розслідувань.

Так, метою проекту Закону, відповідно до пояснювальної записки, є захист підприємств оборонно-промислового комплексу, однак при цьому ним

пропонується обмежити доступ до інформації про місцезнаходження нерухомого майна необмеженого кола будь-яких фізичних та юридичних осіб (новий пункт 2 розділу «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень»).

Водночас для підприємств оборонно-промислового комплексу пропонується дозволити вказувати у якості місцезнаходження будь-яку адресу, за якою забезпечується зв'язок, а також не зобов'язувати їх вносити до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань відомості про види діяльності, пов'язані з виробництвом зброї, боєприпасів тощо. Вказаних заходів може бути достатньо для досягнення мети законопроекту. Отже, запропоноване обмеження доступу до інформації про місцезнаходження нерухомого майна всіх фізичних і юридичних осіб суперечить суспільному інтересу, є надмірним і непропорційним.

По-друге, положення проекту Закону містить правову невизначеність та може бути застосовано не лише підприємствами оборонно-промислового комплексу, а й невизначеним колом інших суб'єктів господарювання.

Проект Закону передбачає необов'язкове внесення до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань відомостей про види діяльності, пов'язані як з виробництвом зброї, так і супутнього устаткування (зміни до частини четвертої статті 7 Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань»).

Однак, поняття «супутнє устаткування» може охоплювати товари подвійного призначення, наприклад, акумуляторні батареї, мікросхеми, відеокамери тощо, які використовуються як у військовій техніці (БПЛА), так і в товарах цивільного призначення – дитячі іграшки, системи відеоспостереження. Відтак запропоноване надасть можливість приховувати інформацію про види діяльності не лише підприємствам оборонно-промислового комплексу, а й необмеженому колу інших осіб.

Керуючись положеннями пункту 3 частини першої статті 16 Закону України «Про комітети Верховної Ради України», частини першої статті 93 Регламенту Верховної Ради України, Комітет на своєму засіданні 14 квітня 2024 року (протокол № 184) дійшов висновку та прийняв рішення, що проект Закону України «Про внесення змін до Цивільного кодексу України та деяких інших законів України щодо особливостей надання відомостей публічних електронних реєстрів, держателем яких є Міністерство юстиції України, та деяких інших публічних електронних реєстрів» (реєстр. № 11533) **в окремій нормі не відповідає вимогам антикорупційного законодавства.**

Голова Комітету

Анастасія РАДІНА

